

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๔๒

กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค. ๐๒๐๙.๑/๒๑๑๖๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ (กนท.) ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ว่า เพื่อให้การแปรสภาพขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) สามารถดำเนินการได้ตามแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของกิจการดังกล่าวให้สามารถแข่งขันกับภาคเอกชนได้ เมื่อมีการเปิดการแข่งขันอย่างเสรีและไม่มีผลกระทบต่อนักงาน กสท. ด้านประโยชน์ซึ่งปัจจุบันมีผลการดำเนินงานขาดทุน ประกอบกับพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๙ วรรคสอง กำหนดให้รวมกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนของหลายรัฐวิสาหกิจมาจัดตั้งเป็นบริษัทเดียวหรือหลายบริษัทก็ได้ ดังนั้น จึงให้รวมกิจการทั้งหมดขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) มาจัดตั้ง ๔ บริษัท คือ บริษัทรวมทุน (Holding Company) บริษัท ทศท. จำกัด บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด และบริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด ทั้งนี้ โดยให้บริษัทรวมทุนเป็นบริษัทแม่ของ ๓ บริษัทดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทจึงใคร่หาหรือว่า

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ควรพิจารณาแต่งตั้งตามจำนวนรัฐวิสาหกิจที่แปลงสภาพเป็นบริษัทหรือพิจารณาจากจำนวนบริษัทที่จัดตั้งใหม่

๒. ตามที่คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ มีมติให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) แปลงสภาพเป็น ๔ บริษัท โดยให้บริษัทรวมทุน (Holding Company) มีฐานะเป็นบริษัทแม่ นั้น การแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทในกรณีดังกล่าวจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทที่คณะ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาข้อหาหรือข้อขัดแย้งโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และผู้แทน

การสื่อสารแห่งประเทศไทย แล้ว มีความเห็น ดังนี้

คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทเป็นคณะกรรมการซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙^๒ คือ มีหน้าที่เสนอรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ที่ได้พิจารณากำหนดเกี่ยวกับบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นโดยการเปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นของบริษัทตามหลักการและแนวทางที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ต่อคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ โดยการแปลงทุนของ

^๑ มาตรา ๑๖ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้เปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจใดเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัทแล้ว ให้มีคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัท ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงหรือทบวงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวงนั้น เป็นผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่จะเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมทะเบียนการค้า ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจนั้น ผู้แทนพนักงานของรัฐวิสาหกิจนั้นหนึ่งคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคน ซึ่งจะแต่งตั้งตามความเหมาะสมของการเปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นหุ้นเป็นกรรมการ และผู้แทนกระทรวงการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทมีหน้าที่เสนอแนะรายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นโดยการเปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นของบริษัทนั้น ตามหลักการและแนวทางที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติตามมาตรา ๑๓ (๑) ทั้งนี้ โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดกิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ ส่วนที่จะโอนให้แก่บริษัทที่จะจัดตั้งขึ้น และส่วนที่จะให้ตกเป็นของกระทรวงการคลัง

(๒) กำหนดพนักงานที่จะให้เป็นลูกจ้างของบริษัท

(๓) กำหนดทุนเรือนหุ้นหรือทุนจดทะเบียนสำหรับการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท จำนวนหุ้น และมูลค่าของหุ้นแต่ละหุ้น ตลอดจนรายการต่าง ๆ ที่เป็นส่วนของผู้อถือหุ้น

(๔) กำหนดชื่อของบริษัท

(๕) กำหนดโครงสร้างการบริหารงานบริษัท รายชื่อกรรมการบริษัท และผู้สอบบัญชีในวาระเริ่มแรก

(๖) จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัท

(๗) จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒๖

(๘) จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดเงื่อนไขเวลาขยับเล็กรัฐวิสาหกิจ ในกรณีมีการโอนกิจการของรัฐวิสาหกิจไปทั้งหมด

(๙) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีการรับฟังความคิดเห็นในเรื่องตาม (๑) (๒) (๓) และ (๘)

(๑๐) พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจมอบหมาย

รัฐวิสาหกิจหนึ่งจะเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นและจัดตั้งเป็นบริษัทเดียวหรือหลายบริษัทก็ได้ และในกรณีที่จะมีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของหลายบริษัทนั้น จะกระทำในคราวเดียวกันหรือไม่ก็ได้ หรือรวมกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนของหลายรัฐวิสาหกิจมาจัดตั้งเป็นบริษัทเดียวหรือหลายบริษัทก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

รัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นของบริษัทตามวรรคสองของมาตรา ๑๙ ดังกล่าว นั้น อาจกระทำได้หลายรูปแบบ กล่าวคือ (๑) รัฐวิสาหกิจหนึ่งจะเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นและจัดตั้งเป็นบริษัทเพียงบริษัทเดียวทั้งหมดก็ได้ (๒) รัฐวิสาหกิจหนึ่งจะเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นและจัดตั้งแยกเป็นบริษัทหลายบริษัทก็ได้ และจะกระทำในคราวเดียวกันหรือไม่ก็ได้ และ (๓) รวมกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนของหลายรัฐวิสาหกิจมาจัดตั้งเป็นบริษัทเดียวหรือหลายบริษัทก็ได้

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๑๙ ประกอบกับมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ซึ่งก็ได้บัญญัติว่า จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทในกรณีรวมกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนของหลายรัฐวิสาหกิจขึ้นก็คณะ จะเห็นได้ว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทในการเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นนั้น จะกำหนดให้มีขอบเขตเพียงใดหรือมีจำนวนกี่คณะ ย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความจำเป็นของรูปแบบการแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจหรือกิจการของรัฐวิสาหกิจที่จะดำเนินการแต่ละคราว มิได้ขึ้นอยู่กับจำนวนรัฐวิสาหกิจที่จะแปลงสภาพหรือจำนวนบริษัทที่จะจัดตั้งเพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) เห็นว่า ในเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๓ อนุมัติในหลักการให้นำกิจการทั้งหมดขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทยมาจัดตั้งเป็น ๔ บริษัทโดยให้บริษัทรวมทุน (Holding Company) มีฐานะเป็นบริษัทแม่ และให้แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทขึ้น ๑ คณะ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดรายละเอียดของบริษัทที่จะจัดตั้งขึ้นแล้ว ย่อมเป็นนโยบายของฝ่ายบริหารในหลักการและแนวทางสำหรับการดำเนินการเตรียมการแปลงสภาพกิจการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีความเกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน เพราะเป็นการรวมกิจการของหลายรัฐวิสาหกิจมาจัดตั้งเป็นหลายบริษัท ดังนั้น หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจึงสมควรที่จะต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวต่อไป

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๔๔